

Krystyna Dębska-Luty, Aleksandra Lipińska, Maria Zeylandowa

Ląd, gm. Lądek, woj. konińskie.
Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 13, 166-167

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRZESK-KRÓLOWA NIWA, gm. Zbuczyn
woj. siedleckie
Stanowisko 3

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Barbara Hensel. Finansował WKZ w Siedlcach. Pierwszy sezon badań. Osada otwarta /XI-XIII w. /.

Stanowisko leży po obu stronach drogi do Maciejowic, około 150 m na południe od grodziska Krzesk-Królowa Niwa /st. 1/. Badaniami wykopaliskowymi objęto zachodnią krawędź osady /po zachodniej stronie drogi do Maciejowic/. Przekopano łącznie 192,5 m².

Odkryto 7 obiektów: 3 jamy odpadkowe o powierzchni 7 m², 0,8 m², 0,22 m²; ślady po 3 zniszczonych obiektach: ziemiankę o przeznaczeniu gospodarczym. Ziemianka nr 6 zachowała się do głębokości 1 m. Dno i ściany obiektu do wysokości 0,6 m były wyłożone dranicami. Dodatkowe wzmocnienie ścian uzyskano przez wylepienie polepą i wyłożenie brzegów dużymi fragmentami skorup i kamieniami.

Materiał zabytkowy stanowiska tego był jednolity chronologicznie. Składały się nań głównie fragmenty ceramiki. Ponadto wystąpiły nieliczne i słabo zachowane fragmenty przedmiotów żelaznych, przęślik gliniany i kości zwierzęce częściowo przepalone.

Materiał do opracowania w magazynie IA UW, potem u WKZ w Siedlcach.

LĄD, gm. Łądek
woj. konińskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadziły mgr mgr Krystyna Dębska-Luty, Aleksandra Lipińska, Maria Zeylandowa /autorka sprawozdania/. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Piętnasty sezon badań Grodzisko wczesnośredniowieczne /X-XIII w. /.

Zakończono badanie wału grodu X-wiecznego. Odsłonięto zewnętrzną część wału zbudowaną z dość dobrze zachowanych dranic. Dranice te tworzą płaszczyznę pomiędzy skłonem wału, a małym przedwalem. Jest to konstrukcyjne i nietypowe założenie obronne. W tej jakby naturalnej kotlinie - w wieku XI i XII powstały duże budowle słupowe, zapewne mieszkalne. Warstwy kulturowe związane ze śladami budowli nasyczone są dużą ilością zabytków.

Badania po raz pierwszy objęły teren poza wałami grodu X-wiecznego od strony południowej, uważanego za gród kasztelański XI-XII wieku. Odkryto podgrodzie związane z grodem X-wiecznym. Obiekty mieszkalne,

po których została intensywnie zabarwiona warstwa kulturowa, zakładane były bezpośrednio na calcu lub wkopane w niego. Wyżej zalegały warstwy młodsze, XI-XII-wieczne, które ograniczał wał słabo zachowany na badanym odcinku. Wał ten będzie przedmiotem badań w roku następnym.

Dokumentacja i materiał zabytkowy znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

MAŁY PŁOCK
woj. łomżyńskie
Stanowisko 2

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii
Zakład Badań Archeologicznych
SSP "Universitas"

Badania prowadziła mgr Ewa Twarowska. Finansował WKZ w Łomży. Drugi sezon badań. Osada przyrodowa, produkcyjna z wczesnego średniowiecza /XII-XIII/.

Celem prac było rozpoznanie chronologii i rozwoju przestrzennego osadnictwa wokół grodu od strony wschodniej, południowo-wschodniej /na wprost bramy grodu/ i południowej. Przebadano łącznie 252 m².

We wschodniej części nawiązano do badań z lat ubiegłych. Wyeksplorowano drugą połowę półziemianki z paleniskiem w narożniku północno-zachodnim /wymiar 2,2 x 2,8; głębokość 90 cm/. Oba te obiekty znajdowały się na linii równoległej do skarpy wysoczyzny, co wskazuje na regularny /wzdłuż skarpy/ układ zabudowy tej części osady. Charakter materiału zabytkowego, w tym duża ilość żużla żelaznego, potwierdza produkcyjny charakter tej części osady, którą wstępnie datować można na XII-XIII w.

Na południe od grodu, na niewielkiej kulminacji wysoczyzny, założono wykop o powierzchni 122 m², przecinający ją ze wschodu na zachód do połowy. Odkryto zespół produkcyjny hutniczo-kowalski, w skład którego wchodziło 7 palenisk z charakterystycznym żużlem wskazującym na miejscowy wytop. Obiekt ten zajmował powierzchnię 30 m². Odkryto w nim wiele narzędzi żelaznych /dłuta, świdry, noże, półwytwory oraz kawałki surowca/.

W pobliskim sąsiedztwie wystąpiły dwa dalsze mniejsze obiekty o podobnym charakterze i zawartości oraz dwie częściowo wyeksplorowane półziemianki zagłębione 65 i 100 cm w całość.

Uzyskane materiały wskazują, że pochodzą one z produkcyjnej części osady, młodszej w stosunku do części na wschód od grodu i pochodzącej prawdopodobnie z XIII w.

Na łące zwanej "Cmentarzysk", na wprost wejścia do grodu, w jej południowo-wschodnim narożu wytyczono wykop o powierzchni 54 m². W jego obrębie odsłonięto prawie kwadratowy nasyp kamienny zbudowany z 5 warstw kamieni drobnych, częściowo połamanych /rozmiary nasypu 3 x 3,3 m, orientacja wschód-zachód, wysokość 55 cm/. Pod nasypem